

**PROTOCOL DE
COORDINACIÓ PER A LA
PREVENCIÓ I
ERRADICACIÓ DE LA
VIOLÈNCIA DE GÈNERE
AL MUNICIPI DE
MUSEROS**

2022

AJUNTAMENT DE
MUSEROS

Contingut

1. Presentació del Protocol.....	3
2. Normativa sobre violència contra les dones.....	4
a) Normativa internacional i europea.	4
b) Normativa nacional.....	5
c) Normativa autonòmica.	6
3. Objectius del protocol.	7
4. La Mesa Local de Coordinació contra la Violència de Gènere.	8
a) Definició de la Mesa.	8
b) Funcions i competències de la Mesa.	8
c) Components de la Mesa.	8
d) Creació i funcionament general de la Mesa.	9
d) Funcions de la presidència i la secretaria.....	10
5. Marc teòric. Detecció, orientació i intervenció davant situacions de violència de gènere.	11
a) Concepte de violència de gènere	11
b) Conseqüències de la violència de gènere per a la salut física i mental de les víctimes	12
c) Prevenció de la violència de gènere.....	14
d) Drets de les víctimes de violència de gènere	14
e) La importància de la coordinació	16
6. Protocol de coordinació per a la prevenció i erradicació de la violència de gènere al municipi de Museros.....	18
a) Esquema de coordinació.....	18
b) Fitxes tècniques de recursos	18
c) Coordinació i derivacions	22
7. BIBLIOGRAFIA.....	33

XARXA DE MUNICIPIS
PROTEGITS CONTRA LA
**VIOLENCIA
DE GÈNERE**
DIPUTACIÓ DE VALÈNCIA

1. Presentació del Protocol

El Protocol de coordinació per a la prevenció i erradicació de la violència de gènere al municipi de Museros és una iniciativa de la Regidoria d'Igualtat de l'Ajuntament de Museros amb l'objectiu d'oferir eines de coordinació a professionals de l'Ajuntament i del municipi que intervenen o poden intervindre davant situacions de violència de gènere. L'objectiu general del Protocol és oferir una atenció integral a les víctimes de violència de gènere, tractar d'evitar al màxim les situacions de victimització secundària¹ i oferir una atenció més eficaç que facilite el procés de recuperació d'aquestes, mitjançant la coordinació de tots els serveis que intervenen en el procés.

En aquest sentit, el Protocol comença amb un apartat en el qual s'enuncia la normativa actual en matèria específica de violència de gènere i en tots els àmbits polítics i administratius. A continuació, s'expliquen els objectius del protocol, englobats en tot moment en el compliment de l'objectiu general abans exposat.

Un dels punts més importants del Protocol és la creació de la Mesa Local de Coordinació per a la Prevenció i Erradicació de la Violència de Gènere, la composició de la qual, funcions i funcionament, s'especifiquen en l'apartat 4.

L'apartat 5 consta d'un marc teòric que enuncia els principals conceptes dels quals parteix el Protocol i que són de necessari coneixement per part de les persones que integren els serveis que formen la Mesa Local de Coordinació.

Finalment, l'apartat 6 realitza una anàlisi exhaustiva de tots els serveis i recursos que intervenen en alguna fase del procés de prevenció o d'actuació davant situacions de violència de gènere, en delimitar els seus àmbits d'actuació i competències, i facilitar una major coordinació entre aquests. A més, s'analitza una sèrie de conclusions i mancances en tots aquests, amb vista a donar-los solució i millores en el marc de la Mesa Local de Coordinació contra la Violència de Gènere.

---

¹ Veure l'apartat "Marc teòric".

2. Normativa sobre violència contra les dones

A continuació, detallem tota la normativa existent en tots els nivells polítics i administratius (internacional, europeu, nacional, autonòmic i municipal) que, o bé està centrada específicament en la violència contra les dones, o bé, l'esmenta en part del seu articulat o contingut.

a) Normativa internacional i europea

- Declaració sobre l'eliminació de la discriminació contra la dona (Nacions Unides, 1967).
- Conferències mundials monogràfiques sobre la dona (Nacions Unides; Mèxic, 1975; Copenhaguen, 1980; Nairobi, 1985, i Pequín, 1995).
- Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (Nacions Unides, 1979, ratificat per Espanya el 1984).
- Convenció Internacional de Drets del Xiquet i la Xiqueta (Nacions Unides, 1989).
- Declaració sobre l'Eliminació de la Violència contra la Dona (Nacions Unides, 1993).
- Protocol facultatiu de la convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (Nacions Unides, 1999; ratificat per Espanya el 2001).
- Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea, 2000.
- Carta europea per a la igualtat de dones i homes en la vida local (Consell de Municipis i Regions d'Europa, 2006).
- Directiva 2011/99/UE, del Parlament Europeu i del Consell de la Unió Europea, de 13 de desembre de 2011, sobre l'ordre europea de protecció.
- Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica (Conveni d'Istanbul, 2011; ratificat per Espanya en 2014).
- Conveni núm. 190 i Recomanació 206 de l'Organització Internacional del Treball (OIT) sobre l'eliminació de la violència i l'assetjament en el món del treball.

— Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Organització de les Nacions Unides.

b) Normativa nacional

- Constitució Espanyola, 1978 (articles 9.2., 14 i 15).
- Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local.
- Llei 35/1995, d'11 de desembre, d'ajudes i assistència a les víctimes de delictes violents i contra la llibertat sexual.
- Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'Ordre de protecció de les víctimes de la violència domèstica.
- Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.
- Reial decret 237/2005, de 4 de març, pel qual s'estableixen el rang i les funcions de la Delegació Especial del Govern contra la Violència sobre la Dona.
- Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la Igualtat Efectiva de Dones i Homes.
- Reial decret llei 3/2013, de 22 de febrer, pel qual es modifica el règim de les taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i el sistema d'assistència jurídica gratuïta.
- Llei orgànica 8/2015, del 22 de juliol de 2015, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència.
- Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere, 2017. Document refós de mesures del Pacte d'Estat en matèria de violència de gènere (Congrés i Senat, 2019)
- Reial decret llei 9/2018, de 3 d'agost, de mesures urgents per al desenvolupament del Pacte d'Estat contra la violència de gènere.
- Instrucció 4/2019 de la Secretaria d'Estat de Seguretat per la qual s'estableix un nou Protocol d'actuació per a la Valoració Policial del Risc en Violència de Gènere.
- Decret llei 6/2019, d'1 de març, de mesures urgents per a garantia de la igualtat de tracte i d'oportunitats

c) Normativa autonòmica.

- Llei 9/2003, de 2 d'abril, de la Generalitat Valenciana per a la Igualtat entre Dones i Homes.
- Decret 202/2003, de 3 d'octubre, del Consell de la Generalitat, pel qual es modifica el Decret 143/2002, de 3 de setembre, pel qual es va crear la Comissió Interdepartamental per a combatre la Violència Domèstica en la Comunitat Valenciana.
- Ordre de 22 de desembre de 2003, de la Conselleria de Benestar Social, sobre funcionament general dels Centres Especialitzats per a Dones en situació de risc social.
- Decret 52/2004, de 2 d'abril, del Consell de la Generalitat, pel qual es crea el Fòrum de la Comunitat Valenciana contra la violència de gènere i persones dependents en l'àmbit de la família.
- Ordre de 3 de maig de 2007, de la Conselleria de Benestar Social, per la qual es regula l'ajuda econòmica a favor de les víctimes de violència de gènere.
- Llei 7/2012, de 23 de novembre, integral contra la violència sobre la dona en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.
- Acord Interinstitucional pel qual s'aprova el Protocol per a la coordinació d'actuacions en matèria de violència de gènere de la Comunitat Valenciana (2014).
- Decret 63/2014, de 25 d'abril, del Consell, pel qual s'aprova el reglament per al reconeixement de les indemnitzacions i les ajudes econòmiques a les víctimes de violència sobre la dona.
- Pacte Valencià contra la Violència de Gènere i Masclista, 2018.
- Llei 3/2019, de 18 de febrer, de la Generalitat, de Serveis Socials Inclusius de la Comunitat Valenciana.
- Protocol d'actuació per a la integració de les dones víctimes de violència de gènere (Conselleria de Benestar Social).

3. Objectius del Protocol

OBJECTIU GENERAL. Millorar la detecció, atenció i protecció de situacions i víctimes de violència de gènere, amb una major coordinació entre els diferents serveis municipals mitjançant la Mesa Local de Coordinació contra la Violència de Gènere, per tal de millorar les condicions de vida de les dones víctimes de violència de gènere.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Fomentar i assegurar una efectiva protecció de les víctimes de violència de gènere, així com la seua recuperació integral.
- Identificar amb claredat els serveis municipals que existeixen i que, d'una manera o d'una altra, intervenen en qualsevol procés relacionat amb situacions de violència de gènere i les seues víctimes.
- Identificar amb claredat les responsabilitats i competències dels serveis municipals esmentats en el punt anterior.
- Identificar possibles problemes de comunicació i coordinació entre aquests serveis.
- Afavorir l'intercanvi d'experiències, fomentar les bones pràctiques i la col·laboració entre els serveis, entitats i organismes municipals que estiguen implicats en l'atenció a víctimes de violència de gènere.
- Establir un marc teòric comú sobre la violència de gènere i tots els conceptes i processos que existeixen al voltant d'aquesta.
- Augmentar el coneixement sobre la violència de gènere de totes les persones professionals que intervenen amb les víctimes.
- Homogeneïtzar la resposta de totes les àrees, serveis, organismes i ens municipals en contra de la violència de gènere.
- Reafirmar el rebuig de l'Ajuntament a qualsevol tipus de violència contra les dones i continuar sensibilitzant la ciutadania sobre aquesta.

4. La Mesa Local de Coordinació contra la Violència de Gènere

a) Definició de la Mesa

La Mesa Local de Coordinació contra la Violència de Gènere de l'Ajuntament de Museros és un òrgan operatiu de treball en el qual estan representats tots els serveis, àrees, institucions i professionals que, directament o indirectament, estan implicats en la lluita contra la violència de gènere (prevenció, atenció i protecció).

b) Funcions i competències de la Mesa

La Mesa Local de Coordinació té les funcions i competències essencials següents:

- Acordar criteris comuns per a la detecció i atenció a les víctimes.
- Establir línies d'actuació per a la detecció precoç de casos de violència de gènere al municipi.
- Donar a conèixer les línies d'actuació de cada àmbit o servei.
- Analitzar possibles situacions de descoordinació entre serveis i realitzar propostes de millora.
- Posar en comú dades generals del municipi sobre violència de gènere, sempre en compliment de la legislació vigent en matèria de protecció de dades personals i amb estricta respecte a la privacitat de les víctimes.
- Impulsar estratègies de sensibilització i prevenció de la violència de gènere.
- Fomentar la formació de les persones professionals que integren tots els recursos que formen part de la Mesa.

c) Components de la Mesa

Els serveis, les entitats i els organismes que han de compondre la Mesa Local de Coordinació són els següents:

- Alcaldia de l'Ajuntament de Museros (presidència).
- Regidoria d'Igualtat de l'Ajuntament de Museros (secretaria).
- Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Museros.

- Personal tècnic d'Igualtat de l'Ajuntament de Museros o de la Mancomunitat l'Horta Nord.
- Serveis Socials de l'Ajuntament de Museros.
- Serveis sanitaris de Museros.
- Policia Local de Museros.
- Direcció o comissions d'Igualtat dels centres educatius de Museros.
- Qualsevol altre recurs municipal que es considere d'interès per a la matèria.

d) Creació i funcionament general de la Mesa

La creació de la Mesa Local de Coordinació contra la Violència de Gènere serà impulsada per la Regidoria d'Igualtat de l'Ajuntament de Museros:

- La Regidora d'Igualtat convocarà tots els serveis enumerats en l'apartat c), i els explicarà el sentit de la creació de la Mesa Local de Coordinació, i els instarà a nomenar una persona titular i una persona suplent que acudirà a les reunions de la Mesa. La convocatòria es realitzarà, almenys, 14 dies abans de la realització de la primera reunió de la Mesa, i a aquesta, s'adjuntarà aquest document.
- En la realització de la primera reunió de la Mesa Local de Coordinació, haurà d'aprovar-se aquest document després de la incorporació dels canvis que es decidisquen en la Mesa, sense perjudici que amb posterioritat s'aprove en un altre òrgan municipal.
- De la realització de la primera reunió de la Mesa Local de Coordinació, haurà d'emanar un document d'acord que haurà de recollir, com a mínim:
  - La designació del càrrec de president o presidenta.
  - La designació del càrrec de secretari o secretària.
  - Els noms dels representants titulars i suplents de cadascun dels serveis que formen la Mesa.
  - La periodicitat i la manera de convocatòria.
- No obstant això, la Mesa serà convocada per la secretaria a instàncies de la presidència de la mateixa de manera ordinària, i almenys, semestralment.
- Cada sessió de la Mesa Local de Coordinació començarà amb la lectura de

l'acta de la convocatòria anterior, que es facilitarà mitjançant la convocatòria a les persones que conformen la Mesa.

- Les persones que integren la Mesa podran ser substituïdes per unes altres en cas d'impossibilitat de participar en les convocatòries per causes justificades. Aquesta substitució es formalitzarà per escrit, i s'indicarà nom, cognoms i DNI de la persona sortint i entrant, i s'adjuntarà a l'acta de la convocatòria de la Mesa en la qual es realitzi.

d) Funcions de la presidència i de la secretaria

Seràn funcions de la presidència:

- Ostentar la representació de la Mesa Local de Coordinació contra la Violència de Gènere.
- Convocar les sessions i fixar l'ordre del dia d'aquestes.
- Presidir les reunions de la Mesa.
- Nomenar les persones que componen la Mesa, i els seus suplents.
- Nomenar les persones substituïdes en cas de dimissió d'alguna persona que integri la Mesa.
- Donar el vistiplau a les actes de la Mesa.

Seràn funcions de la secretaria:

- Efectuar la convocatòria de les reunions de la Mesa a instàncies de la presidència.
- Redactar les actes de les convocatòries de la Mesa.
- Rebre qualsevol comunicació de les persones que conformen la Mesa.

5. Marc teòric. Detecció, orientació i intervenció davant situacions de violència de gènere

En aquest apartat, exposarem, des d'un punt de vista teòric, alguns conceptes imprescindibles de conèixer amb vista a comprendre la violència de gènere, previndre-la i, sobretot, treballar amb víctimes.

a) Concepte de violència de gènere

La LO 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, defineix aquest tipus de violència com aquella que, “com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre aquestes per part dels qui siguen o hagen sigut els seus cònjuges o dels qui estiguen o hagen estat lligats a elles per relacions similars d'afectivitat, fins i tot sense convivència”.

Per tant, segons la legislació nacional aplicable actualment al nostre país, només es podria tipificar com a violència de gènere aquella que és exercida per part d'un home a una dona dins d'una relació de parella o exparella.

No obstant això, tenim alguns exemples de legislacions autonòmiques i internacionals que defineixen la violència de gènere d'una manera més àmplia, com per exemple:

- La Llei 7/2012, de 23 de novembre, integral contra la violència sobre la dona en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, que defineix la violència sobre la dona com “tot comportament d'acció o omissió pel qual un home infligeix a la dona danys físics, sexuals, psicològics o econòmics basats en la pertinença d'aquesta al sexe femení, com a resultat de la situació de desigualtat i de les relacions de poder dels homes sobre les dones; així com les amenaces de d'aqueixos actes, la coacció o la privació arbitrària de llibertat, tant si es produeixen en la vida pública com en la privada”.
- El Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra la dona i la violència domèstica (Conveni d'Istanbul, 2011, ratificat per Espanya el 2014), defineix la violència contra la dona per raons de gènere

com “tota violència contra una dona perquè és una dona o que afecte les dones de manera desproporcionada”.

En definitiva, quan parlem de la violència de gènere o violència contra les dones, ens referim a totes aquelles violències que pateixen les dones pel fet de ser dones, a conseqüència d'un sistema patriarcal que fomenta la desigualtat entre tots dos sexes.

Finalment, és important afegir que també es consideren víctimes de violència de gènere les filles, fills i altres menors subjectes a tutela o acolliment per part de les víctimes, a l'empara de la LO 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència.

b) Conseqüències de la violència de gènere per a la salut física i mental de les víctimes

L'Institut de les Dones enumera una sèrie de conseqüències, físiques i mentals, que poden patir les víctimes de violència de gènere, tant les dones com les seues filles i els fills, a causa de la situació de maltractament. Existeixen estudis que demostren que aquestes malalties, situacions o malestars afecten en major mesura les víctimes de violència de gènere que a la població general:

Conseqüències per a la salut de les dones

Conseqüències físiques

- Qualsevol lesió traumàtica, sobretot de localització central: cara, coll, tòrax, abdomen, genitals.
- Trastorns gastrointestinals.
- Síndromes de dolor crònic, miàlgies, poliartràlgies, etc.
- Fibromiàlgia.
- Síndrome d'intestí irritable.
- Vessament ocular.
- Hipoacúsia per trencament timpànic.
- Dolor toràcic, palpitations i dispnea.
- Conseqüències per a la salut reproductiva i sexual: menstruacions irregulars o doloroses, síndrome premenstrual, infertilitat, malaltia inflamatòria pelviana i dolor pelvià crònic, malalties de transmissió sexual, embarassos no desitjats, complicacions de l'embaràs o avortament, disfunció sexual, disparèunia, vaginisme, etc.

Conseqüències psíquiques i conductes de risc

- Baixa autoestima.
- Depressió i ansietat.
- Trastorns alimentaris.
- Fòbies i trastorns de pànic.
- Síndrome d'estrés posttraumàtic.
- Malalties psicosomàtiques.
- Suïcidi i autolesions.
- Abús de psicofàrmacs, alcohol o drogues.
- Tabaquisme.
- Mortalitat: homicidi.

Conseqüències socials, laborals i sanitàries

- Major nombre de baixes per malaltia.
- Major absentisme laboral.
- Pèrdua d'ocupació.
- Major nombre d'hospitalitzacions i intervencions quirúrgiques.
- Hiperfreqüentació a la consulta mèdica.
- Major ús dels dispositius de salut mental.
- Major consum de medicaments.
- Aïllament social.
- Dificultats de concentració.

Conseqüències per a la salut de filles i fills

Conseqüències físiques

- Retard en el creixement.
- Alteracions neuropsicològiques.
- Trastorns del son.
- Trastorns de l'alimentació.
- Trastorns del desenvolupament motor.
- Major freqüència de malalties psicosomàtiques.

Conseqüències psíquiques, emocionals i conductuals

- Dificultats d'aprenentatge, de socialització i d'integració.
- Depressió i ansietat.
- Disminució de l'autoestima.
- Trastorn d'estrés posttraumàtic.
- Comportaments acte o hetero destructius.
- Dèficits d'atenció i de concentració.

- Més probabilitat de reproduir la violència o ser víctimes de violència (violència transgeneracional).
- Major fracàs escolar.

c) Prevenció de la violència de gènere

La prevenció és la manera més eficient que tenim d'acabar amb la violència de gènere; no obstant això, per al seu desenvolupament, abans és necessari tindre en compte que la violència de gènere es dona en tots els àmbits socials, sense diferències segons classe social, nivell educatiu, cultura, raça ni edat. Tot partint d'aquest precepte, podem diferenciar entre tres tipus de prevenció:

- Prevenció primària: és el que comunament es coneix com a prevenció, és a dir, accions de sensibilització, formació i educació que tenen com a objectiu previndre l'aparició de la violència de gènere. Aquestes accions han d'anar encaminades, sobretot, a l'eliminació dels rols de gènere i a la socialització diferenciada cap a dones i homes, que són les principals causes de la violència de gènere.
- Prevenció secundària: aquest tipus de prevenció va encaminada a aconseguir una precoç identificació de situacions o potencials situacions de violència de gènere, per a frenar la seua evolució. Aquest protocol de coordinació és una mesura essencial de prevenció secundària, i també, la Mesa Local de Coordinació que amb ell es crea.
- Prevenció terciària: la prevenció terciària és aquella l'objectiu de la qual és la intervenció amb les víctimes, per aconseguir la seua total rehabilitació i evitar l'agreujament de la seua situació i les conseqüències secundàries d'aquest.

d) Drets de les víctimes de violència de gènere

La LO 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, especifica que s'han de garantir, a les dones i menors al seu càrrec que són o han sigut víctimes de violència de gènere, els drets següents:

- Dret a rebre informació, assessorament i atenció adequada a les seues necessitats i en el menor temps possible.
- Dret a rebre informació des dels serveis socials, sobre els recursos d'atenció,

- emergència, de suport i acolliment i de recuperació integral per a elles i per a les seues filles i fills i la forma d'accés a aquests.
- Dret al fet que es preserve en tot moment la seua intimitat i la confidencialitat de les dades personals de les quals poguera derivar-se la seua identificació o localització, així com els referents als fills i a les filles menors que estiguen sota la seua guarda i custòdia, d'acord amb la LO 3/2018, de 5 de desembre.
  - Dret a rebre còpia de la denúncia, de l'informe de lesions i d'altres documents d'interés, emesos per les diferents instàncies, així com rebre la informació per escrit dels drets que li emparen.
  - Dret al fet que se li emeta un informe sobre la situació de violència de gènere detectada.
  - Dret al fet que siga explorat el seu estat psicològic i al fet que se li proporcione atenció especialitzada.
  - Dret a rebre protecció, seguretat i a ser acompanyada, quan siga necessari, per personal professional, tant ella com els seus familiars si escau.
  - Dret a no declarar en presència del seu agressor i a utilitzar tots els mitjans que garantisquen la seua seguretat i benestar emocional.
  - Dret a no veure's obligada al relat dels fets de manera reiterada.
  - Dret al fet que cada organisme, servei o professional que realitze la primera atenció a la víctima pose en funcionament els mecanismes d'atenció integral, i ho comuniqui a la resta de professionals competents, tan prompte com siga possible.
  - Dret a ser atesa de manera immediata per personal especialitzat i, en tot cas, que es garantisca, durant els temps d'espera, la integritat, benestar físic i psicològic i el dels seus fills i filles.
  - Dret a accedir a la xarxa de recursos, serveis i ajudes públiques a favor de les víctimes de violència de gènere.
  - Dret a la defensa jurídica gratuïta, especialitzada i immediata per a víctimes de violència de gènere quan siga procedent.
  - Drets laborals i prestacions de la Seguretat Social, com a treballadora per compte propi o alié o com a funcionària: reducció de jornada, reorganització del temps de treball, canvi de centre amb reserva de lloc de treball, suspensió de la relació laboral amb reserva de lloc de treball i excedència, per garantir

la seua protecció o l'exercici del seu dret a l'assistència social integral, dret a l'extinció del contracte amb dret a prestació per desocupació.

- Dret al fet que les faltes de puntualitat i les absències del lloc de treball es consideren justificades.
- Dret a formular denúncia i a sol·licitar una ordre de protecció o qualsevol altra mesura cautelar que previnga la comissió de futures conductes delictives i garantisquen la protecció i seguretat de la dona víctima de violència de gènere i, si escau, de les persones que d'ella depenguen (menors i persones incapacitades).
- Dret a l'escolarització immediata de filles i fills i dels menors i de les menors i al seu càrrec, que es vegem afectats o afectades per un canvi de residència a conseqüència de la violència patida, i assegurar en tot moment la confidencialitat de les dades.
- Dret a ser considerades com a col·lectiu preferent en matèria d'accés a l'habitatge.

e) La importància de la coordinació

Aquest protocol, així com la Mesa Local de Coordinació contra la Violència de Gènere, parteixen del precepte que una correcta actuació i coordinació entre serveis i recursos pot suposar la diferència entre previndre i erradicar una situació de violència de gènere o no. A més, també, pot suposar un punt d'inflexió entre la victimització secundària o la rehabilitació completa de las víctimes.

La violència de gènere és una realitat diversa i canviant, tant individualment com de manera general, per la qual cosa un correcte flux d'informació i coordinació ha de tindre com a conseqüència l'adaptació de professionals i recursos (inclòs aquest protocol) a aquesta realitat.

Les raons principals per les quals la coordinació és imprescindible són que, davant la seua absència, podem propiciar alguna de les situacions següents:

- Que les víctimes no reben el suport i els recursos que necessiten.
- Que les víctimes no confien en el personal professional que els atenen.
- Que les víctimes desistisquen a l'hora de començar o continuar amb el procés de reparació.

- Que es retarde la intervenció, arribant fins i tot a empitjorar la situació.
- Que es produïska un procés de victimització secundària, mitjançant el qual una víctima de violència de gènere es converteix també en víctima de violència institucional, en haver de revivre constantment la seua situació, en augmentar l'autoculpabilització, la sensació d'incomprensió, etcètera.

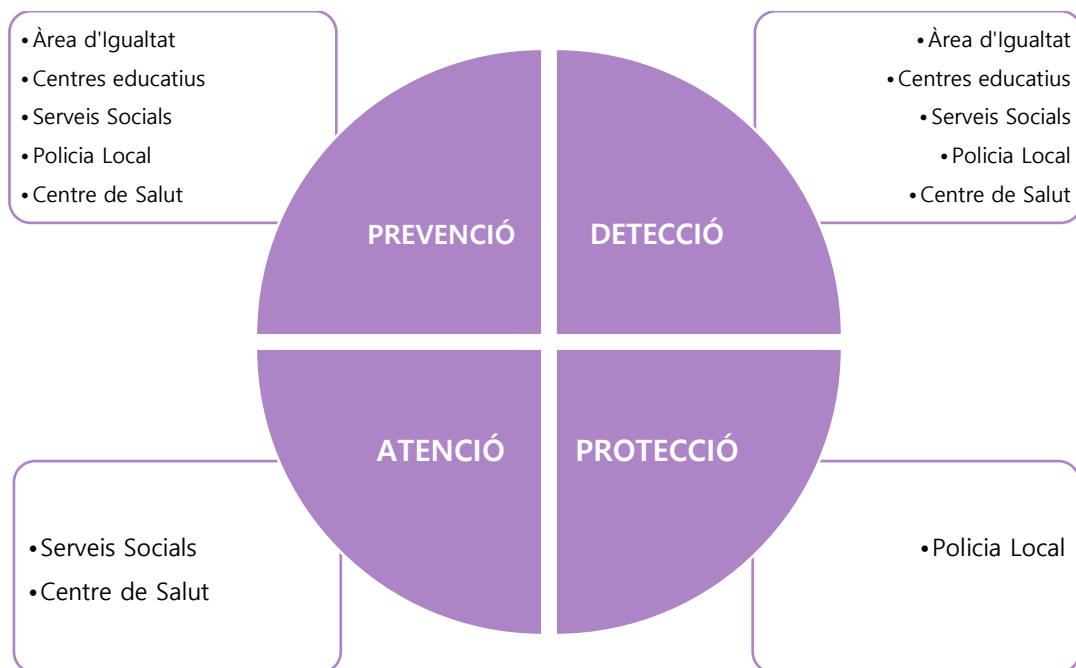
La coordinació entre recursos, a més, pot suposar una major comprensió de cada cas per part de la persona professional que atenga la víctima, en comptar amb una major informació sobre la seua situació.

Finalment, la coordinació entre serveis pot generar una sèrie de beneficis en termes generals en la lluita contra la violència de gènere:

- Detecció de fallades en els recursos.
- Detecció de problemes de comunicació bidireccionals entre dos recursos i resolució d'aquests.
- Detecció de tendències generalitzades o canvis en el municipi en matèria de violència de gènere.
- Augment de la formació del personal professional implicat.

6. Protocol de coordinació per a la prevenció i erradicació de la violència de gènere al municipi de Museros.

a) Esquema de coordinació

b) Fitxes tècniques de recursos

ÀREA D'IGUALTAT DE L'AJUNTAMENT DE MUSEROS	
Tipus de recurs	Social – Prevenció, detecció i atenció a víctimes
Objectius	— Sensibilització en matèria d'igualtat i lluita contra la violència de gènere. — Formació, tant interna com externa, en matèria d'igualtat i lluita contra la violència de gènere. — Prevenció i detecció precoç de situacions de violència de gènere. — Execució del Pla municipal d'igualtat i del Pla d'igualtat de l'Ajuntament de Museros.
Persones beneficiàries	Ciutadania general de Museros, i especialment, les xiquetes i dones del municipi.
Descripció del recurs	Àrea de l'Ajuntament de Museros pertanyent a la Regidoria d'Igualtat. Desenvolupa el seu treball de manera transversal pel que fa a la resta d'àrees de l'Ajuntament, en fomentar l'aplicació efectiva de la perspectiva de gènere en totes aquestes.

	Disposa d'una persona professional de la matèria (tècnica o agent d'igualtat), ja siga com a personal propi de l'Ajuntament, ja siga la tècnica d'igualtat de la Mancomunitat l'Horta Nord, que també exerceix aquestes funcions als municipis que la integren.
Dades de contacte	Persona responsable: tècnica d'igualtat de l'Ajuntament, regidora d'Igualtat de l'Ajuntament, tècnica d'igualtat de la Mancomunitat de l'Horta Nord. Adreça: Ajuntament de Museros. Plaça del Castell, núm. 1. Telèfon: 96 144 16 80 Correu electrònic: igualtat@museros.es

<i>CENTRE DE SALUT DE MUSEROS</i>	
Tipus de recurs	Sanitari – Prevenció, detecció i atenció a víctimes.
Objectius	— Detecció de situacions de violència de gènere entre les dones i menors que assisteixen al Centre de Salut. — Oferir atenció sanitària i registrar-la en la història clínica de la víctima. — Prevenció de situacions de violència de gènere i les seues conseqüències per a la salut física i mental de dones i menors. — Informació, assistència i acompanyament a les víctimes. — Realitzar un seguiment de l'evolució de la salut de les víctimes.
Professionals integrants	?
Persones beneficiàries	Víctimes de violència de gènere usuàries del Centre de Salut de Museros.
Descripció del recurs	Centre sanitari d'atenció primària on s'atén la ciutadania del municipi en un primer nivell assistencial sanitari. Les víctimes de violència de gènere poden acudir als seus centres de salut per a rebre atenció mèdica, ja siga per problemes derivats de la situació de violència, o per qüestions de salut en general. En aquest sentit, el Centre de Salut és un espai imprescindible de prevenció, detecció i assistència a víctimes.
Dades de contacte	Persona responsable: treballador o treballadora

	social del Centre de Salut de Museros. Adreça: av. País Valencià, s/n Telèfon: 96 310 88 80 Correu electrònic: paci_csmuseros@gva.es

<i>SERVEIS SOCIALS DE L'AJUNTAMENT DE MUSEROS</i>	
Tipus de recurs	Social - Prevenció, detecció i atenció a víctimes
Objectius	— Donar informació i assessorament a les víctimes adequada a la seua situació personal. — Establir un itinerari personalitzat d'intervenció social. — Previndre situacions de violència de gènere. — Donar suport a les víctimes per a afavorir l'eixida de la situació de violència. — Gestió de recursos existents per a víctimes de violència de gènere.
Professionals integrants	Professionals del treball social i de l'educació social, tècnica o tècnic d'integració social, psicòleg o psicòloga i assessoria jurídica.
Persones beneficiàries	Víctimes de violència de gènere empadronades a Museros i els seus descendents, familiars i entorn en general.
Descripció del recurs	Els Serveis Socials de l'Ajuntament de Museros estan formats per equips interdisciplinaris que treballen de manera conjunta per a atendre qualsevol persona empadronada al municipi que requerisca atenció o tinga un problema o necessitat de caràcter social. Informen i orienten sobre recursos i drets de les persones usuàries, i és una de les principals eines de què disposa el municipi per a la prevenció, detecció i atenció davant situacions de violència de gènere.
Dades de contacte	Persona responsable: treballadora social. Adreça: Centre Social de Dia. Av. Blasco Ibáñez, núm. 87. Telèfon: 96 026 21 53 Correu electrònic: centrosocial@museros.es

<i>POLICIA LOCAL DE MUSEROS</i>	
Àmbit d'actuació	Municipi de Museros
Tipus de recurs	Policial – Prevenció, detecció i protecció a víctimes.
Objectius	— Informar i protegir les víctimes de violència de gènere. — Realitzar accions de control sobre el compliment de les mesures de protecció imposades cap a l'agressor. — Detecció de possibles víctimes mitjançant les intervencions realitzades, encara que no tinguen caràcter de violència de gènere.
Professionals integrants	16 agents de la Policia Local.
Persones beneficiàries	Víctimes de violència de gènere i dels seus descendents, familiars i entorn en general. Ciutadania en general.
Descripció del recurs	Atenció personalitzada a víctimes. Informació, protecció i acompanyament durant tot el procés (abans, durant i després de la denúncia i mesures de protecció). Informació a qualsevol persona sobre drets i recursos en àmbit de violència de gènere. Coordinació amb FCSE i d'altres organismes i entitats públiques municipals, autonòmiques i estatals.
Dades de contacte	Persona responsable: cap de la Policia Local de Museros. Adreça: Ajuntament de Museros. Plaça del Castell, núm. 1. Telèfon: 607 607 967 Correu electrònic: policia@museros.es

<i>CEIP VICENTE BLASCO IBÁÑEZ</i>	
Tipus de recurs	Educatiu – Prevenció i detecció.
Objectius	— Detecció de situacions de violència de gènere, tant entre l'alumnat mateix com en les seues famílies. — Prevenció de la violència de gènere mitjançant l'educació i la sensibilització.
Professionals integrants	X Professorat
Persones beneficiàries	Alumnat del centre i familiars.
Descripció del recurs	Centre d'educació infantil i primària de Museros.

	Únic centre públic del municipi per a aqueix nivell d'ensenyament, amb un nombre d'alumnat de XXX .
Dades de contacte	Persona responsable: coordinador o coordinadora d'igualtat del centre. Adreça: carrer Major, s/n Telèfon: 96 120 50 80 Correu electrònic: 46005764@edu.gva.es

<i>IES MUSEROS</i>	
Tipus de recurs	Educatiu – Prevenció i detecció.
Objectius	— Detecció de situacions de violència de gènere, tant entre l'alumnat mateix com en les seues famílies. — Prevenció de la violència de gènere mitjançant l'educació i la sensibilització.
Professionals integrants	X Professorat
Persones beneficiàries	Alumnat del centre i familiars.
Descripció del recurs	Institut d'Educació Secundària de Museros. Únic centre públic del municipi per a aqueix nivell d'ensenyament, amb un nombre d'alumnat de XXX .
Dades de contacte	Persona responsable: coordinador o coordinadora d'igualtat del centre. Adreça: carrer de les Barraques, s/n Telèfon: 96 120 69 20 Correu electrònic: 46022890@edu.gva.es

c) Coordinació i derivacions

Tots els serveis i organismes municipals que s'han exposat en l'apartat anterior amb “fitxes tècniques de recurs” han de coordinar-se entre aquests per a aconseguir de manera eficient els objectius d'aquest protocol.

En aquest sentit, és imprescindible la seua participació i col·laboració mitjançant la Mesa Local de Coordinació contra la Violència de Gènere, en la qual, a més de realitzar-se anàlisis periòdiques sobre la situació general del municipi en la matèria, també es poden detectar possibles problemes de coordinació entre serveis.

A continuació, exposem, en trets generals, les actuacions, la coordinació i les

derivacions que es realitzen actualment per part de tots els recursos:

ÀREA D'IGUALTAT DE L'AJUNTAMENT DE MUSEROS

A l'Ajuntament de Museros, l'Àrea d'Igualtat no realitza atenció individualitzada a víctimes de violència de gènere. No obstant això, es tracta d'un servei amb una importància altíssima en matèria de prevenció i detecció, en ser el principal recurs en matèria de sensibilització i formació del qual disposa l'Ajuntament.

En aquest sentit, sí que és tasca de l'Àrea d'Igualtat, que treballa de manera transversal amb la resta d'àrees de l'Ajuntament i d'altres serveis, la transversalització de la perspectiva de gènere en totes les actuacions i polítiques municipals. Aquest servei també ha de ser el principal impulsor d'assegurar la formació en matèria de gènere de tot el personal de l'Ajuntament, especialment aquell que atén la ciutadania i, molt especialment, aquell que atén directament víctimes o possibles víctimes de violència de gènere i als seus familiars i menors al seu càrrec.

D'altra banda, l'Àrea d'Igualtat té com un dels seus objectius el disseny, desenvolupament i execució de les polítiques d'igualtat del municipi, per la qual cosa ha de coordinar-se amb la resta de recursos i serveis i formar part de la Mesa Local de Coordinació contra la Violència de Gènere. La seua participació en aqueixos espais és imprescindible per a realitzar diagnòstics actualitzats sobre la situació del municipi en la matèria i dissenyar unes polítiques de prevenció i erradicació de la violència de gènere que s'adapten a la situació real de la localitat.

Finalment, en cas de detecció d'un cas de violència de gènere en el desenvolupament de qualsevol de les activitats encomanades a l'Àrea, es derivarà a la víctima al recurs adequat a la seua situació:

- Si es percep una possible situació de violència, sense confirmació expressa per part de la víctima, se li orientarà cap a qualsevol dels serveis que ofereix l'Ajuntament (sensibilització, formació i orientació), especialment els Serveis Socials.
- Si existeix una confirmació de la situació de violència per part de la víctima,

se li orientarà cap al recurs que més s'adapte a la seua situació i als seus desitjos (Serveis Socials, Guàrdia Civil o Centre de Salut).

Finalment, quant a la coordinació amb uns altres serveis i recursos municipals, les principals conclusions i mancances són:

- Existeix una bona relació bidireccional i coordinació tant amb Serveis Socials com amb els diferents centres educatius de Museros.
- Actualment, no existeix coordinació entre la Regidoria d'Igualtat i el Centre de Salut de Museros en matèria de violència de gènere. Tampoc existeix coordinació amb la Policia Local, però sí s'ha establert un contacte mutu en aqueix sentit, sobretot amb l'objectiu que l'Ajuntament oferisca formació específica en matèria de violència de gènere al personal que conforma la Policia Local de Museros.

CENTRE DE SALUT DE MUSEROS

El Centre de Salut és un espai de gran importància en l'àmbit de la detecció de situacions de violència de gènere, perquè és un recurs al qual, probablement, acudeix la majoria de les dones del municipi en algun moment i en aquest es pot generar un espai de confiança amb el personal professional.

En aquest sentit, el Centre de Salut de Museros segueix el Protocol per a l'atenció sanitària de la violència de gènere (PDA – pregunta, detecta, analitza) de la Conselleria de Sanitat de la GVA. L'objectiu d'aquest protocol, explicat en el seu propi pròleg, és “establir unes pautes normalitzades que permeten guiar, tant per a la cerca activa o detecció precoç de possibles casos de violència de gènere, com per a la instauració de les mesures d'intervenció a seguir davant els casos identificats”. A més, es fa ús de l'aplicació SIVIO, Sistema d'informació per a la detecció i actuació davant la violència de gènere o domèstica en persones adultes, que és l'eina que permet implantar el protocol abans indicat.

Aquest protocol incorpora els principis següents, que han de ser aplicables sempre en el treball diari dels professionals del Centre de Salut:

- Preguntar de manera regular a les usuàries i pacients (sempre que siga factible) sobre l'existència de violència de gènere, seguint les recomanacions que aquest protocol mateix enumera.
- Estar sempre alerta dels possibles signes de l'existència d'una situació de violència de gènere.
- Oferir atenció sanitària i registrar-la en la història clínica de la víctima.
- Donar suport a la víctima al llarg de tot el procés, i respectar, en tot moment, les seues decisions i la seua pròpia evolució.
- Evitar actituds culpabilitzadores.
- Establir una coordinació amb uns altres serveis, recursos i professionals.

En aquest sentit, cal diferenciar entre la intervenció davant una situació d'emergència, i la intervenció quotidiana d'aquest servei sanitari. En cas de produir-se la detecció d'una situació d'emergència que haja comportat lesions físiques o psicològiques a la víctima o comporte un risc imminent per a la integritat de la víctima, el procediment d'intervenció ha de ser el següent:

- Assistència sanitària dels danys i de les lesions, ja siguen físiques o psicològiques.
- Emissió d'un full clínic assistencial, que sempre s'entregarà a la víctima.
- Emissió de l'informe de lesions i remissió al jutjat de guàrdia, i informar, en tot moment, a la víctima del procés que així s'inicia.
- Si la víctima expressa desig d'interposar una denúncia, se li assegurarà acompanyament policial fins a les dependències de la Guàrdia Civil.
- Informar de tots els recursos disponibles.
- Derivació al treballador o treballadora social del Centre de Salut i coordinació amb els Serveis Socials de Museros.
- Registrar totes les actuacions realitzades en la història clínica de la víctima.

D'altra banda, també existeix una sèrie d'actuacions que s'han de realitzar des del Centre de Salut de manera “quotidiana” quan es detecta una situació de violència de gènere, encara que no existisca una situació d'emergència:

- Intentar aconseguir cites de seguiment amb la víctima, per a avaluar la

situació i el risc a curt o mitjà termini.

- Informar la víctima sobre la situació en la qual es troba, quins són els seus drets i els recursos dels quals disposa.
- Oferir atenció per part de professionals d'atenció primària i especialitzada.
- Informar el personal de pediatria, si la víctima té filles o fills al seu càrrec.
- Emetre un informe mèdic per presumpta violència de gènere.
- Registrar totes les actuacions realitzades en la història clínica de la víctima.

En definitiva, pel que fa a les derivacions i coordinacions entre el Centre de Salut i la resta de recursos, podem exposar les conclusions i mancances següents:

- La figura del personal professional del treball social sanitari és imprescindible al Centre de Salut de Museros amb vista a aplicar els protocols existents i desenvolupar la resta d'actuacions necessàries en matèria de violència de gènere.
- Es realitzen les derivacions que s'enumeren a continuació, però no existeix cap reglament ni protocol que regule la coordinació amb unes altres àrees i serveis municipals sobre la violència de gènere:
  - Si la víctima desitja interposar denúncia: Guàrdia Civil.
  - Si existeixen lesions físiques: l'hospital que corresponga (s'assegurarà acompanyament i recepció per part del treballador o de la treballadora social de l'hospital).
  - Si la víctima necessita allotjament: Centre Dona 24 h.
- És molt important que es realitzen formacions específiques sobre violència de gènere a tot el personal que forma el Centre de Salut de Museros.

SERVEIS SOCIALS DE L'AJUNTAMENT DE MUSEROS

Els Serveis Socials són un dels recursos de major importància per a les víctimes de violència de gènere, ja que suposen un punt d'informació, orientació i derivació imprescindible per a començar el seu procés de rehabilitació. Realitzen accions preventives, assistencials i rehabilitadores, amb caràcter universal i gratuït.

Les principals funcions que desenvolupen els Serveis Socials de Museros quant a les

víctimes de violència de gènere són les següents:

- Atenció professional personalitzada (informació, valoració i orientació).
- Informació, assessorament i, si escau, acompanyament, pel que fa al dret a denunciar.
- Gestió i seguiment de recursos estatals, autonòmics i municipals (prestacions econòmiques).
- Gestions i tramitació de recursos i prestacions específiques per a l'atenció a víctimes de violència de gènere (ATENPRO, centres d'acolliment, etcètera).
- Coordinació amb forces i cossos de seguretat per al seguiment de casos.
- Suport a la inserció laboral i a la formació.
- Assistència integral a les menors i als menors que es troben sota la pàtria potestat o guàrdia i custòdia de la víctima.
- Promoció de la igualtat i prevenció de la violència mitjançant mesures de sensibilització realitzades en altres organismes i espais municipals.

D'altra banda, els Serveis Socials constitueixen també una font imprescindible de detecció de casos de violència de gènere, ja que en moltes ocasions les dones acudeixen com a usuàries per a sol·licitar prestacions socials sense manifestar la seua situació de violència. Una vegada entaulada la relació amb el personal professional, aquest pot detectar la situació de violència de gènere, encara que no fora l'objecte principal pel qual la víctima ha acudit a Serveis Socials. Arran d'això, es dona principi a l'itinerari d'intervenció, l'objectiu principal de la qual és facilitar, a la víctima, la rehabilitació i incentivar la seua participació activa en la cerca de solucions.

En aqueix sentit, els Serveis Socials de l'Ajuntament de Museros deriven als següents serveis en funció de la situació de la víctima:

- Si necessita atenció psicològica: psicòloga de Serveis Socials, Oficina d'Atenció a Víctimes del Delicte (OAVD) de Massamagrell o Centre Dona 24h de València.
- Si necessita atenció jurídica: assessora jurídica de Serveis Socials o OAVD.
- Si necessita atenció laboral: es tramita des de Serveis Socials (no disposen

- d'ADL ni de servei específic).
- Si té lesions i per a sol·licitar informes mèdics: Centre de Salut de Museros o urgències hospitalàries.
  - Si necessita allotjament d'urgència: Centre Dona 24h.
  - Si decideix formalitzar una denúncia: jutjats i Guàrdia Civil, previ assessorament i, en molts casos, acompanyament físic. De vegades, OAVD, en funció de la situació.
  - Si necessita protecció immediata: Centre Dona 24h i policia. Si requereix intèrpret per no entendre el castellà o el valencià, OAVD.

Quant a relació amb la coordinació amb uns altres serveis i recursos municipals, les principals conclusions i mancances són:

- A pesar que la majoria dels casos de violència de gènere es detecten mitjançant els Serveis Socials i la Policia Local, no existeix cap protocol bilateral de coordinació entre tots dos serveis.
- No existeix cap coordinació amb el Centre de Salut de Museros en matèria de violència de gènere.
- La coordinació i comunicació amb els centres educatius és deficitària, seria important millorar la comunicació, especialment quan es tracta de violència de gènere entre menors. Si el cas es deriva directament a la Fiscalia de Menors, aquesta, finalment, la derivarà als Serveis Socials de Museros, i allargarà el procediment.
- Sí que existeix una coordinació contínua i reeixida amb l'Àrea d'Igualtat de l'Ajuntament de Museros.

POLICIA LOCAL DE MUSEROS

La Policia Local pot tindre coneixement que existeix una situació de violència de gènere de dues maneres: d'una banda, mitjançant una intervenció en el lloc dels fets, ja siga per denúncia de la víctima o d'una tercera persona, i d'altra banda, perquè la víctima acudisca a les dependències de la Policia Local, per iniciativa pròpia o per derivació d'un altre servei o recurs.

En tot cas, el procediment d'intervenció de la Policia Local comptarà amb les actuacions següents:

- Primeres actuacions: assistència immediata a la víctima, qualsevol que siga el lloc de detecció de la situació de violència de gènere (dependències policials o lloc dels fets). Acompanyament fins a la caserna de la Guàrdia Civil per a interposar denúncia, prèvia informació de tots els seus drets i sobre quin serà el transcurs del procediment, i amb consentiment exprés de la víctima. En cas d'haver-hi lesions, acompanyament al Centre de Salut o d'urgències hospitalàries, segons corresponga i desitge la víctima, sota els mateixos preceptes que el cas anterior.
- En cas d'existir menors a càrrec de la víctima, es realitzen les gestions necessàries per a la seua efectiva protecció i assistència mitjançant els Serveis Socials, i es posen els fets en coneixement de la Fiscalia de Menors durant la pràctica de diligències.
- Es procedeix a la detenció de l'agressor, si escau, i a la pràctica de diligències judicials.

Abans d'iniciar qualsevol dels procediments abans indicats en funció de la situació, la víctima serà assistida i informada dels drets i procediments següents:

- Dret a interposar una denúncia.
- Dret a mesures de protecció.
- Dret a intèrpret si no parla o entén el castellà o el valencià.
- Dret a assistència lletrada, d'ofici o particular, i incidir que té dret al fet que aquesta assistència siga gratuïta.
- Informar la víctima sobre quin és el transcurs del procediment, si es decideix a iniciar-lo: denúncia, detenció, ordre de protecció, judici ràpid, sentència provisional, sentència en ferma, etcètera.
- Informar la víctima sobre els recursos dels quals disposa i, especialment, sobre la possibilitat d'acudir als Serveis Socials per a rebre informació, orientació i assistència.

La Policia Local de Museros no disposa d'una unitat específica de violència de gènere.

Tampoc no tenen accés, avui dia, al Sistema de Seguiment Integral en els casos de Violència de Gènere del Ministeri de l'Interior (Sistema VioGèn), sinó que disposen d'un programa propi que compleix unes funcions similars. Reben informació sobre els casos de violència de gènere del municipi amb la Guàrdia Civil, que els deriva les valoracions de risc per a realitzar un seguiment de cada cas.

En aquest sentit, la Policia Local de Museros disposa d'un Protocol de coordinació amb la Guàrdia Civil de Massamagrell, de manera que:

- Si la Policia Local de Museros acudeix al lloc dels fets i identifica una situació de violència de gènere, realitza la primera actuació necessària i les seues diligències corresponents, i automàticament, contacten amb la Guàrdia Civil.
- La Policia Local no realitza valoracions de risc (corresponent a les FCSE), però sí que intervenen en les mesures preventives que es determinen per a cada cas; una de les seues funcions és la vigilància del compliment de les ordres de protecció, amb qualsevol qualificació de risc, tant per petició de la víctima mateixa com per col·laboració amb la Guàrdia Civil. També es reben casos, per a la seua vigilància, per part del jutjat.
- Si la víctima acudeix a les dependències de la Policia Local i desitja interposar denúncia, se li acompanya a les dependències de la Guàrdia Civil perquè la porte a terme.

A més, la Policia Local de Museros també realitza les derivacions següents:

- Al Centre de Salut (amb acompanyament), si existeixen lesions.
- Als Serveis Socials (amb consentiment exprés de la víctima), per a obtindre informació i assistència sobre drets i recursos.
- A la Guàrdia Civil, en totes les situacions explicades anteriorment.

Finalment, és necessari destacar que la principal falta detectada quant a la violència de gènere per part de la Policia Local de Museros és l'absència d'oferta formativa en la matèria per part de l'Ajuntament. A pesar que totes les persones integrants han rebut algun tipus de formació en aquest sentit, ha sigut en tots els casos formació externa i molt orientada a la teoria, per la qual cosa és necessari oferir-los formació

teoricopràctica.

CENTRES EDUCATIUS DE MUSEROS

Els centres educatius de Museros tenen un paper primordial en la prevenció de la violència de gènere, en ser un espai d'educació i transmissió de valors tant a l'alumnat com als seus familiars. En aquest sentit, es realitzen les següents activitats de sensibilització, tant en l'IES com en el CEIP:

- Activitats de conscienciació i prevenció al voltant del 25N, Dia Internacional contra la Violència de Gènere, adaptades als diferents nivells educatius.
- Incorporació d'unitats didàctiques relacionades amb la igualtat i la prevenció de la violència de gènere en les diferents matèries.
- Activitats específiques de prevenció a iniciativa individual del professorat.

D'altra banda, els centres educatius també són un punt important de detecció de casos, ja siga entre l'alumnat mateix, ja siga en les seues famílies. En aquest cas, s'aprecien diferents maneres d'actuar en funció del centre:

- En el cas del CEIP Vicente Blasco Ibáñez, es compta amb un Pla d'igualtat i convivència, aprovat pel Claustre l'any 2019. En aquest Pla, disposen de protocols específics per a casos diferents: assetjament i ciberassetjament; conductes que alteren la convivència de manera greu i recurrent; maltractament infantil; violència de gènere; agressions al professorat i al personal administratiu i de serveis; assetjament laboral; acompanyament per a garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat; acolliment del nou alumnat.
  - Si es detecta algun cas de violència de gènere entre alumnes, es tracta disciplinàriament i es posa directament en coneixement de la Fiscalia de Menors.
  - Si es detecta algun cas de violència en les famílies, es posa en coneixement de Serveis Socials, encara que aquesta mesura no apareix en el Pla d'igualtat i convivència.
- En el cas de l'IES Museros, no disposen de protocols propis per a situacions

de violència de gènere. Encara que s'afirma que no s'han donat casos avui dia, en cas que es donaren se seguirien els protocols facilitats per la Conselleria d'Educació.

És important assenyalar que, davant la detecció de casos de violència de gènere, l'actuació dels centres educatius ha d'assegurar, almenys les actuacions següents:

- Informar als Serveis Socials perquè facen seguiment del cas.
- Anotar, en un llibre de registre, totes les accions, comportaments i situacions que es consideren importants pel que fa al tema, i derivar aquesta informació als Serveis Socials.
- Donar suport psicològic i crear un espai de confiança per al menor i la menor.
- Si la víctima és una alumna, a més, se li donarà tota la informació sobre la denúncia, procediment i recursos disponibles.

Quant a la coordinació que tots dos centres tenen amb els altres serveis i recursos d'aquest protocol:

- El CEIP disposa d'un apartat específic sobre coordinació amb uns altres serveis en el Pla d'Igualtat i convivència, que especifica que:
  - Relació amb Serveis Socials: assessorament al centre en temes relacionats amb la convivència, seguiment de casos significatius que requerisquen intervenció familiar, coordinació amb entitats relacionades amb la convivència i atenció a menors en situació de risc. No apareix cap coordinació específica en situacions de violència de gènere.
  - Ajuntament: s'especifica la relació amb les regidories d'Educació i Esports, però no amb la Regidoria d'Igualtat. No obstant això, existeix una coordinació continuada amb aquesta regidoria, especialment per a la realització d'activitats de sensibilització.
  - Policia Local: coordinació per qüestions de seguretat de l'alumnat, supervisió en activitats externes al centre i col·laboració en educació viària. No apareix cap coordinació específica en situacions de violència de gènere.

- L'IES no disposa de protocols ni de pràctiques de coordinació actuals amb Serveis Socials, però sí amb la Regidoria d'Igualtat, especialment per a la realització d'activitats de sensibilització.

Finalment, és necessari remarcar les conclusions i mancances següents:

- L'IES Museros no disposa de cap protocol propi d'actuació davant situacions de violència de gènere. El CEIP sí que compta amb un Pla d'igualtat i convivència, però aquest té mancances quant a la part d'igualtat i violència de gènere.
- No existeix una coordinació fluida i cohesionada amb els Serveis Socials en cap dels dos casos.
- No existeix una comissió d'igualtat en cap dels dos casos, sinó una persona responsable (coordinador o coordinadora d'igualtat).
- En tots dos casos, existeixen mancances formatives per part del professorat en matèria d'igualtat i violència de gènere, per falta d'oferta tant per part dels centres com per part de l'Ajuntament, així com falta d'iniciativa per part del professorat.
- Sí que existeix una coordinació més o menys fluida i efectiva tant amb la Policia Local (encara que no tant orientada a la prevenció de la violència de gènere) com amb la Regidoria d'Igualtat.

7. BIBLIOGRAFIA

- *Guía para el impulso y funcionamiento de las mesas locales de coordinación contra la violencia de género*. Direcció General de Política Social de la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia, 2015.
- Unitat temàtica Violència de gènere. Curs d'Igualdad de oportunitades: aplicació pràctica en servicios sociales. Institut de les Dones, Ministeri d'Igualtat, 2021.
- *Acuerdo Interinstitucional por el cual se aprueba el Protocolo para la coordinación de las actuaciones en materia de violencia de género en la*

Comunidad Valenciana. Generalitat Valenciana, 2014.

- *Protocolo de actuación para la atención de las mujeres víctimas de violència de género. Conselleria de Benestar Social, Generalitat Valenciana.*
- *Guía de pautas para la adopción de protocolos locales y medidas para la mejora en la atención a mujeres víctimas de maltrato domestico y agresiones sexuales. Asociación de Municipios Vascos, 2006.*